

Mérfizetési árak helyben és vidéken:
 Egy évre - - - - - 12 korona
 Félévre - - - - - 6 korona
 Negyedévre - - - - - 3 korona
 Egyes szám ára - - - - - 12 fillér.
 Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

április 15. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
 ahová a lap szellemi és anyagi részét
 illető közlemények intézendők.
 Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Korunknak egy betegsége.

Egy szellemes publicista nem rég a mai kort a *növekvő elégedetlenség korának* nevezte.

Mondása igen találó és jellemző, azzal igen pregnánsul juttatta kifejezésre azt, ami nekünk mai nap leginkább hiányzik boldogságunkhoz: a megelégedettséget, azt a menyinyi adományt, amelyet már Salamon évszázadok előtt mint valami igen lényegeset ismert el, midőn így imádkozott: „Szegénységet és gazdagságot ne adj nekem Uram, hanem szerény részem, amely kielégítsen“!

„Szegénység és gazdagság“, sőt a „szerény részem“ is igen határozatlan fogalmak, melyeket egy Rothschild bizonynyal másképp fog meghatározni, mint például egy kisiparos, vagy munkás alkalmazott.

Azokban világos és mindenkire nézve egyenlő jelentőségű az az utómondat: „amely kielégítsen“!

Azokban van-e mai nap, aki azt fogja mondani, annyija van, hogy ki van elégitve? Hát nem-e oda irányul az általános, mindenkinek törekvése, hogy külső előnyöket szerezzünk, hogy az anyagi életélvezetet — talán igen gyakran ennek csak a látszatát — mindinkább növeljük?

Korunknak ez a sóvár éhsége, az adott viszonyok feletti tiszta öröm hiánya, a sors ellen való folytonos elégedetlenkedés és zúgolódás: fizikai kór, valóságos epidemia.

De amiképp mindennemű járvány, úgy ez a mindinkább terjedő lelki betegség is közös, általános bajokban gyökeredzik, amelyeknek megfigyelésére, gyógyítására és javítására — sajnos — nem létezik egészségügyi hatóság.

Fantomokra vadászunk és a jövő reményeiért táplált gondjaink közepette elszalasztjuk a pillanatot kedvező voltát.

Igy azután a csalódások sem maradhatnak el. Ahelyett azonban, hogy okát és indokát saját magunk tökéletlenségében, elégedetlenségünkben keressük, panaszra kellünk a szeszélyes sors ellen, mely csak bennünket — épséggel csak bennünket — látszik üldözni.

Itt is, ott is kortársainkat látjuk emelkedni abban a rohamos váltakozás folyamatában, amint azt épen csak a mi gyorsan keringő jelenünk teszi lehetővé. Irigy szemmel nézzük emelkedésüket, anélkül hogy meggondolnók, hogy azoknak talán mégis csak vannak előnyeik, amelyeknek mi hiájával vagyunk és hogy talán sokkal méltóbban és nagyobb szerenésével tudnók azt a helyet betölteni, amelyet elfoglalunk és amelynek előnyeit oly szándékosan figyelmen kívül hagyjuk.

Elfeledjük a jót és a szépet kisebb viszo-

nyokból is kiérezni, nem tanultuk meg a kicsinek is örülni, megszűntünk hálásaknak lenni.

Az ilyen lelki elfajulásnak alapja — sajnos — nagyon korán vettetik meg és azért ma inkább, mint valaha, az anyákhoz fordulok első sorban.

Épen a női lényben rejlik a lelki orvos megbecsülhetetlen képessége és az anyának kezeibe van letéve annyi és oly sok, minthogy mindenek előtt ő az, aki az ifju lélekre először képes nevelőleg és alakítólag hatni s befolyani. Az anyának kötelessége: boldogítani, nem csupán saját külső és belső szeretetreméltóságával és elégedettségével, hanem azon törekvésével is, hogy férjének és gyermekeinek szemét kinyissa mindazon jóra és szépre, ami az ő körükben rejlik.

Hisz azért ruházta fel a természet annyi előnnyel, azért áldotta meg a beszéd adományával. Azért áldotta meg csak az anyának sajátos ama lelki adománnyal, hogy a gyermekek könnyen hangolható lelki állapotát felüldítse szerető, gondozó lényének fluidumával. Ki tudná jobban megfigyelni, ha nem az anya, midőn gyermekeinek szívében gaz kezd csirázni? Hisz az észnek okoskodása által nem zavarva, épséggel a nő örzi meg legtisztábban a helyes és a jó iránti csálhatatlan, természetes ösztönt. Övének lelkébe ő tud bele tekinteni a legmélyebben.

Igy hát rajta áll, hogy az önszeretet, az öntulbecsülés és mások jogai lebecsülésének ki-kicsirázó hibáját felfedezze és szeretetteljesen, de komolyan leküzdje.

A mai nevelési rendszerünk — sajnos — kevésbé alkalmas arra, hogy minden egyesnek megadja azt a benső erőt és önállóságot, a helyes önismeretet és mások jogainak elismerését, mely egyedül képes a mai pesszimistikus kor mérget kúsztatni s a különben egészséges alkattól kiválasztani.

Az ész és értelem kiképzéseért, a tudásért igen sokat teszünk, azonban a jellem és a gondolkozásmód egészséges fejlődésére alig fordítunk gondot.

Tagadni, ócsárolni és ellenségeskedni már a gyermekszobában tanulnak a kis apróságok s mindezek tetejébe a gyenge szülők és környezetük fülük hallatára még magasztalólag is szólnak róluk, mint valami csodagyerekekről. Elégedettnek, hálásnak és szerénynek lenni: az ilyen gyermekekre nézve évről-évre nehezebb, lehetetlenebb lesz. Szuverén nagyságuk ábrándja az évekkal együtt nő és így már korán alapja vettetik az öntulbecsülésnek és általa az elégedetlenségnek, a megférhetetlenségre és kiállhatatlan arroganciára.

A felcseperedő emberke csakhamar maga alatt lát mindent, ideált nem ismer mást, mint önmagát és mindazt, ami nem sikerül neki, az

emberek igazságtalanságának, vagy a sors szeszélyének tudja be.

Az igaz emberi méltóság eszményképét hiába keressük. De hiába keressük az önlekiismeret vigaszát is, amint hogy egyáltalán sehol sem találunk a való, igaz ember lényegére, egészséges magvára.

A magasabb irány, a megbecsülés, az igaz, hamisítlan szívkepés hiveire csak nagy ritkán találunk. De bárhol találunk reájuk, mindenütt környezetük valódi áldásaképp, az emberiségbe vetett hitünk oszlopaiképp jelennek meg; azou emberiségnek, mely remélhetőleg nem örökké telhetetlenül az aranybortyut fogja körültáncolni, hanem egykoron ismét a felsőbb, nemesebb irányok és törekvések ösvényét fogja követni.

Nemeslelkű adomány.

Ismeretes, hogy a Szerbiával való konfliktus idején, midőn a háboru már-már kitörőben volt, Budapesten Balla Aladárné ő méltóságának elnöklete alatt előkelő urinők részére betegápolási tanfolyam rendeztetett, melynek hallgatói szabályszerűen le is vizsgáltak. A résztvevők között volt Beocsini Ohrenstein Henrikné urnő is, ki a tanfolyam befejeztével nemeslelkűségének fényes tanujelét adva, 500 koronát küldött ő méltósága Balla Aladárné kezeihez a bizottság céljaira.

Ő méltósága Dr. Balla Aladárné ezen nemeslelkű adományt következő sorok kíséretében küldte le polgármesterünkhöz:

„Miatán az említett hölgybizottság nemes működését az Ujvidék szab. kir. város most létesített új közkórházában kívánta kifejteni és a háborus veszedelem elmúltával ezen új közkórház magasztos hivatása a jövőre nézve is fennáll, azt hiszem, hogy ezen nemeslelkű adományt jobb helyre nem juttathatom, mintha ezen összeget nagyságodnak küldöm le azon tiszteletteljes kéréssel, hogy ezt mint „beocsini Ohrenstein Henrikné urnő“ adományát a most létesült új közkórház részére mint alapítványt elfogadni sziveskedjék. Maradtam Nagyságod iránt

kiváló tisztelettel
 Balla Aladárné.

Ujvidék közönsége csak hálás köszönettel fogadhatja ezen nemeslelkű urnő adományát, de hálával tartozik főispánunk magasztos gondolkodásu neje iránt is, ki a távolban is városunk javát minden téren előmozdítani az elsők között van.

Dr. Demetrovics polgármester nyomban intézkedett is, hogy a város közön-

BOGDÁNY és TÁRSA
 UJVIDÉK,
 Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezetékek, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dalnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

A nőkelmeujdonságok vezető színei az 1909-iki tavaszi idényre: adriatique, amethiste, aubergine, miele, cacao, bleu de vichy, taupe stb. a melyek minden elképzelhető árnyalatban és szövetminőségben állandóan raktáron vannak.

KRON KÁROLY FIA, Ujvidéken.

sége legmélyebb, legőszintébb hálaköszönetének mindkét fenekölt, nemes gondolkozásu urnő előtt meleghangú feliratban kifejezés adassék.

A Dmkeről.

A déli Magyarország magyar kulturájának emelését társadalmi uton szolgáló hatalmas egyesület, a közel tizezer tagot számláló D.M. K.E. központjának a fiókjának kiküldöttéi e hét végén városunk falai között gyülekeznek össze, hogy a magyarságnak eme szépen fejlődő s erősödő határbástyájában meghallgassák az Egyesület beszámolóját s a szükségesnek mutató reformok és a tisztújítás megejtése után új szervezettel, nagy tapasztalattal az oddiginél is nagyobb erővel folytassák a magyar nyelv és kultúra terjesztésének verejtékes, de áldáshozó munkáját.

Hosszu mozgalmak után, mint a nagy magyar kulturegyletek legifjabbika, 1903. dec. 8-án alakult meg Szegeden a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület. Bölcsőjénél a magyar kultúra lánglelkű bajnoka, gróf Apponyi Albert állott; az ő hatalmas beszéde mutatta meg az Egyesületnek azt az utat, melyet mindvégig követnie kell. Az egész ország közvéleménye lelkes örömmel üdvözölte az új egyesületet, támogatta működését, úgy hogy a tagok rohamosan szaporodtak s csakhamar túlhaladták a sokkal régibb Dunántuli és Felvidéki egyletek létszámát. Gyors egymásutánban alakultak meg a délvidéken az egyesület fiókjai is, köztük elsősorban az ujvidéki. A délvidéki nemzetiségi ifjuság magyar szellemben való nevelésének előmozdítására a Dmke Szegeden, Aradon és Makón hatalmas internátusokat emelt s a népkönyvtárak százaival hálózta be az egész Délvidéket. Előjár minden kulturális munkában s most is nagy tervvel foglalkozik: szervezni akarja egész területén az analfabéta magyarság oktatását, hogy a műveltség kapuit megnyissa, a könyvtáraiban felhalmozott kincs élvezetét lehetővé tegye azoknak is, kik gyermekkorukban bármely okból az iskolázás áldásában nem részesülhettek.

Az Ujvidék sz. k. város területén alakult Dmke fiók szűkebb körben bár, de derekasan kivette részét a kulturális munkásságban. — Megalakításán Endre Antal műsz. tanácsos s az elhunyt Nemes Sándor fáradoztak leginkább. 1904. szeptemberében alakult meg a fiók mindössze 117 taggal, vagyis csekély létszámmal, mely a közönség közönyössége folytán már eleve kizárta az eredményes munkálkodást. Ámde e közöny nem riasztotta vissza a fiók vezetőségét, mely rendkívül korlátolt anyagi eszközei dacára is csakhamar oly működést fejtett ki, mely számára a középpont elismerését és támogatását is kivívta. — Bruck Ferenc igazgató indítványára foglalkozott a Szlavóniából Ujvidékre özönlő tanulósegély elhelyezésének kérdésével, nagy utánjárással összegyűjtötte az ide vonatkozó adatokat és sikerült kivívnia, hogy a kormány Ujvidéken a szlavóniai magyarság gyermekei számára legközelebb egy nagy internátust és napközi otthont létesít. Felbuzdulva a sikeren, a fiók maga is kezébe vette a szlavóniai magyarság ügyét s Maradékon, Vukovárott és Kórógyon könyvtárakat állított föl, a magyar iskolákat pedig ifjusági lapokkal látta el.

Rehák Ferenc táblabíró indítványa a csajkáskerületi mintegy tizezer főnyi rendkívül szegény és elmaradott magyarságra irányította a fiók figyelmét. Egy év alatt a középpont támogatásával nem kevesebb, mint tiz ifjusági és népkönyvtárt szervezett Alsókablon, Sajkáslakon, Mozsoron, Csurogon és Zsablyán, ifjusági lapokkal ellátta e vidék összes magyar iskoláit. De nem elégedve meg ezzel, kenyérhez is akarja juttatni e népet s mindent megtesz, hogy gazdasági munkálakások építése, olcsó földbérletek szerzése által idekösse a vándorló magyart. A városban pedig három könyvtára, népszerű téli felolvasások utján szolgálja kitűzött célját.

Ennek a csöndesen, de eredményesen működő egyesületnek tagjai jönnek össze vasárnap délelőtt városunkban közgyűlésre. Fogadjuk őket igazi magyar vendégszeretettel, lobogózzuk fel házainkat s menjünk ki minél nagyobb számban szombat délután az állomásra, hol városunk polgármestere fogja a megérkező illusztris vendégeket üdvözölni. Köztük lesznek a vezetőségen kívül Szeged város főispánja Kelemen Béla és képviselője Becsey Károly, s báró Podmaniczky Endre szabadkai iparosztály elnöke. Hozza Istón őket körünkbe!

Nemzeti színészet.

Három hónapi szünet után ismét színtársulatban van részünk. Visszajött ismét körünkbe Kövessy Albert, a pécsi színház buzgó direktora, közönségünk jó ismerőse. Közönségünk, amint az eddigi tapasztalatok bizonyítják, honorálta Kövessy buzgó törekvését, amennyiben minden egyes előadás jól látogatott ház előtt folyt le.

Husvétvasárnap délután Strauss operetteje, a „Varázskeringő“ volt műsoron. Az előadás teljesen kifogástalan volt. Parlagi Kornélia, aki Steingruber Franci szerepét alakította, rutinizott színésznő. Minden egyes mozdulatából kitűnt, hogy kedvvel játszik és a sikert kellemes hangjának és behizelgő, finom, diszkrét játékának köszönhette. Berczik Margit (Heléna) kitűnő koloraturénekesnő. A magasabb régiókban is tükörtisztaságú hangja van, alakítása pedig igazán ügyes. Kövessyné (Friderika) régi jó ismerősünk. Hangjának még mindig megvan a kellemes csengése, amely neki mindenkor elismerést biztosított, játékából pedig mindenkor kitűnik az, hogy hivatásos művésznő, aki kedvvel alakítja szerepeit. Hajagos Nikije nagy tetszést keltett. Baritonja végtelenül kellemes, a szerep követelményeit pedig kitűnően érvényesítette. Elismeréssel adózunk Heltaynak (Joachim) és nem tudjuk eléggé kiemelni Pintér Lothárját. Ezt eredeti felfogással játszotta ugyan, de zajos tetszést keltett. Ami pedig hangját illeti, az igazán kitűnő. A többi mozaikszereplő szintén ügyeset nyújtott. — Este Bródy Sándor életképét, „A tanítónő“-t élveztük. Dacára annak, hogy ez a darab nálunk szintén már igen sokszor került színre, csodálattal tudtunk eltelni. Ezt pedig a Thury párnak írjuk javára. Az ő kezükben voltak a vezető szerepek. Thuryné Csige Böske a címszerepben mutatta meg, mennyire átértette ő ezt a szerepet és mily művészi tökélyvel tudja azt megjátszani. Ez az országsszerte előnyösen ismeretes művésznő zajos elismerést keltett nálunk is. Thury Ele-

mér, férje volt a partnere. Ifj. Nagy Istvánt adta. Őt szintén mindentűt kedvelik és így megnyerte a közönség igaz tetszését. Hamisítatlan valójában, erőteljesen pointirozta ezt a tősgyökeres magyar szerepet. A jómódu földesur, akit az igaz szeretet még áldozatokra is készített, mindenképp kitűnt sikeres játékában. Heltay ügyes tanítója, Pintér öreg Nagy Istvánja, Szilágyi Aladár főúrja, Niczkyné nagyasszonya, Szőke Gizi kántorja. Szőke Sándor káplánja és Hajagos szolgabírója jók voltak, a többiek pedig ügyesen illeszkedtek be az ensembleba.

Husvéthétfőn délután egy francia bohóság, a Hennequin-gyárból előkerült „Szobaleány“ volt az előadás tárgya. A hason kaliberű darabok fegyverei, a pikanteria és a burkolt sikamlósság itt is érvényre jutnak. A Thury párnak volt ismét zajos sikere. Ugy Thury Elemér (Lebrunois), mint Thuryné Csige Böske (Nelly Rosier) mesteri alakítást nyújtottak és igazán rászolgáltak a sűrűn megnyilvánult tapsviharra. Egy új tehetséget láttunk ez alkalommal. Károlyi Ibolyka ez, a társulat naivája, aki Francoist, ezt a deaktípust, nagy közvetlenséggel mutatta be. A többiek is mindenképp ügyesek voltak. Este Sztojánovits operettejének, „A csókkirály“-nak fűlbemászó zenéjét élveztük. A darabot szintén már eléggé méltattuk, most csupán az előadásról kívánjuk megjegyezni, hogy ügyes volt. Fansen Miksát, a csókkirályt, Parlagi Kornélia adta végtelen kedvességgel, reátermettséggel. Berczik Margit Ivettejében meg volt minden kellék, amely ezen szerep alakításához szükséges. Rendkívül érces hangja most sem tévesztett hatást. A harmadik énekes szerepben, a szende Évikében, Szőke Gizi mutatkozott be igen előnyösen. Fansennében régi jó ismerősünket, Károlyinét láttuk. Mit is mondjunk róla egyebet, mint mindig, most is igen ügyes volt. Pintér Don Bombadilast végtelen kedélyességgel, nagy tetszéssel alakította. Kiemeljük még Hajagost (Olaf), Szilágyi Aladárt (Heamekerk), Heltayt (kisbíró). Kedves volt a macskatánc a második felvonásban.

HIREK.

Személyi hír. Dr. Balla Aladár főispán e hó 13-án az esti gyorsvonattal Budapestről haza érkezett.

Vár. törvényhatóságunk ma, ápr. 15-én rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyát az Ujvidék és Pétervárad közt létesítendő állandó Duna hid építési költségeihez állami segély kiesszközlése képezi.

Gyermeknap. Husvéthétfőn és kedden folyt le a gyermeknap városunkban. Hétfőn remek idő volt és ez a sikerhez nagyban hozzájárult. Minden remény oszladozni kezdett azonban, midőn hétfőn éjjel megeredtek az ég csatornai és kiöntötték mérgüket. Már-már úgy látszott, hogy a keddi gyermeknapból nem lesz semmi sem, de ekkor egyszerre kiderült és bár hideg szél fújt egész nap, mégis a gyermeknapot meg lehetett tartani. Érdekeséget kölcsönzött a gyermeknapnak az a körülmény, hogy kedden d. u. 5—6-ig a Récei kioszk zenepavillonjában a 69. ezrednek itt időző zenekara közreműködött. Három helyen folyt — gyűjtés és pedig Kuborezy, Regényi előtt és a sétatér bejáratánál, kedden a zene

tartamára az u
A végleges ere
állapította meg
tudni, hogy kör
a nemeskeblű h
Ferencné elnök
sits Gáborné, F
Kron Rihárdné
nosné, Zwipp
Demetrovits V
Lebherzné, M
Novitsné, Szal
Imréné, Deuts
Julia, Milicsné
Schossberger S
vits Mária, Kó
zsija Mária, F
Vermes Ada,
Weinfeld Mal
Heller Margit,
Kántor nővére
Klein Margit,
fánia, Findeis
nitzky Ilka, I
Farkas Jolán,
Ilonka, Lichts
Mariska, Rose
urleányok.

A Dmke
sére jövő ven
érkeznek vár
lesznek a ren
kezőket város
rovits Vladim
házban disze
tère, valamint
éttermében. A
Dmke ujvidé
az ismerkedé
minél nagyobb
kedjenek.

Az ovod
dennemű járv
e hó 19-én
ismét megny
hogy gyerme
ovodába.

Haláloz
rene orvos le
szenvedés ut
gyászoló csa
zott, ami föl
mával nyilat

Tempor
közönségnek
városi r. ka
len, legponto
az órát —
har esetén
szerint min
igazithatja r
a mi belvá
pontosságú
még Budap
rendesen a
ják, mig n
polgártársur
lyozza, még
másodperce

Öngyill
bérkoecitula
ban felakas
vették, me
viszonyai k

Álhajó
már isméte
gokkal a b
vagy korma

tartamára az urnák a kioszk elé vándoroltak. A végleges eredményt a bizottság még nem állapította meg, de annyit már most is lehet tudni, hogy körülbelül 700 koronát gyűjtöttek a nemeskeblű hölgyek. A gyűjtésben Piukovich Ferencné elnöklelte mellett résztvettek: Plavits Gáborné, Forner Károlyné, Krón Károlyné, Krón Rihárdné, Klein Gyuláné, Totovits Jánosné, Zwipp Gyuláné, Ernst Márkné, Dr. Demetrovits Vladimírné, Dietzgen Imréné, Leberzné, Mudrochné, Teubner Jánosné, Novitsné, Szabó Imréné, Dr. Marczekovich Imréné, Deutsch Kálmánné, Radovanovitsné Julia, Milicsné, Dr. Fischer Henrikné, Dr. Schossberger Sándorné urasszonyok, Koszirovits Mária, Kóda Zsófia urhölgyek, Kapamadzsija Mária, Kohn Elza, Kollermann Elza, Vermes Ada, Feuer Margit, Pálmai Böske, Weinfeld Malvin, Pavlovits, Faith Hedvig, Heller Margit, Somogyi Irén, Zwibach Malvin, Kántor nővérek, Bakay Margit, Zappe Elza, Klein Margit, Totovits nővérek, Kirchner Stefánia, Findeisen Kató, Resch Emmi, Kamenitzky Ilka, Koda Vera, Adamovich Zsófia, Farkas Jolán, Kamer nővérek, Wertheim Honka, Lichtschein Jolán, Lehrer Irén, Lehrer Mariska, Rosenbaum Olga, Szedlacek Matild urleányok.

A Dmke közgyűlése. A Dmke közgyűlése jövő vendégek szombaton d. u. 4 órakor érkeznek városunkba. A pályaudvaron jelen lesznek a rendező bizottság tagjai, a megérkezőket városunk polgármestere, Dr. Demetrovits Vladimír fogja üdvözölni. Este a színházban diszeldadás lesz a vendégek tiszteletére, valamint ismerkedési est a Récei szálló éttermében. A rendező bizottság arra kéri a Dmke ujvidéki tagjait, hogy a pályaudvaron, az ismerkedési estén, valamint a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Az ovodák megnyitása. Minthogy mindennemű járvány végkép megszűnt, az ovodák e hó 19-én több mint 1/2 évi szünet után ismét megnyílnak, a szülők kötelessége tehát, hogy gyermekeiket ismét rendszeresen küldjék ovodába.

Halálozás. Stroné Juliska, Dr. Stroné Ferenc orvos leánya, nagyszombaton este hosszú szenvedés után 22 éves korában meghalt. A gyászoló család iránt nagy részvét mutatkozott, ami főképp husvéthétfő a temetés alkalomával nyilatkozott meg.

Templomi óránk megbízhatósága. A t. közönségnek szolgáljon tudomásul, hogy a belvárosi r. kath. templom toronyórája az egyetlen, legpontosabban járó óra, amely ha elűtötte az órát — minden időben, a legerősebb vihar esetén is, teljesen megbízható s amely szerint mindenki másodpernyi pontossággal igazíthatja meg és szabályozhatja óráit. Ehez a mi belvárosi templomi óránkhoz hasonló pontosságú toronyóra nincs Magyarországon, még Budapesten sem, mert a toronyórákat rendszeren a templomszolgák kezelik és igazítják, míg nálunk Morgóssy Béla órás, öreg polgártársunk személyesen kezeli és szabályozza, még pedig az ő precízen járó, nagy, másodperces ingaórája szerint.

Öngyilkosság. Id. Czinna András 62 éves bérkocsitulajdonos pénteken lakása kamrájában felakasztotta magát és mire tettét észrevették, meghalt. Az öngyilkost zilált anyagi viszonyai kergették a halálba.

Álhajóskapitány. Ifj. Bánfy Józsefnek már ismételt gyűlt meg a büntető hatóságokkal a baja; leginkább mint hajóskapitány vagy kormányos szerepel és ily módon csapja

be azt, akit csak lehet. A héten Ujvidékre tette át működése színhelyét, hol hajókormányosi öltözetben beállított Koszavác cseléd-szerző-intézetébe, hol az ott időző Kovács István pincért hajójára vendéglősnek fogadta fel és egyidejűleg természetesen felvette tőle a megkötendő szerződés bélyegköltéseit. Majd megneszelte, hogy Makkai Jenő, az „Imre“ hajó matróza részére a postán 13 k. 81 fill. pénzküldemény érkezett, mire már mint az Imre hajóskapitánya megjelent a postahivatalban, hol neki gyanutlanul ki is fizették az érkezett összeget. Kovács István jött reá hamarosan, hogy szélhámossal volt dolga és így panaszára rendőrségünk Bánfyt, mielőtt még tovább állhatott volna, kinyomozta és letartóztatta.

Ki akar tengerész lenni? A honvédelmi miniszter a hatóságok révén tudatja, hogy a flumei tengerészeti akadémián néhány helyre pályázat van hirdetve. Az érdeklődők bővebb felvilágosítást kaphatnak a város katonai osztyáiban.

Nem szabad lomondani, hogy testet is öltösn, a jobb jövő reményéről annak, akit az idegesség, vagy az ebből származó bajok gyötörnek. Mert gyengeségi állapotot, ideges fej-, hát és gyomor fájást, álmatlanságot, étvágytalanságot, esuzt és ischiast meggyógyít már a modern orvosi tudomány a villamos áram — Elektro vitalizer — segítségével. Megfizethetetlen szolgálatot tesz mindenkinek az ingyen könyv a Villamos gyógyomódról, mely népszerűen ismerteti a tudomány e diadalát. Irjon tehát mindenki egy levelezőlapot az *Elektro vitalizer* Orvosi Rendelő Intézetnek Budapest, Károly-körut 2, félemelet 50 sz., amely zárt borítékban ingyen és bérmentve küldi meg az érdeklődőnek a könyvet. (Külön kötet férfiak és nők részére.)

Egyházmegyei hír. Szászman Károly bajsai plébános elhalálása következtében az érseki hatóság Bittermann József szabadkai hitoktatót rendelte ki a bajsai plébánia adminisztrátorául.

A szabadkai-csantavári h. é. vasut ügyében az engedményesek azt kérték Szabadka városától, hogy a vonal kiépítéséhez szükséges földterületeket engedje át ingyen és szavazzon meg 40.000 k. hozzájárulást. Az előbbi kérelmet teljesítette a város, de hozzájárulási összeget nem hajlandó adni. Mindennek dacára most újabb tárgyalások folynak, amelyeknek alapján mégis sikerül a kért hozzájárulást kieszközölni.

A szabadkai Kossuth-szobor javára rendezett gyűjtés ez ideig, mikor körülbelül 300

Számárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsió használatára folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halászt — kérjük — figyelembe venni.

segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré teszik, sőt tápereje is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 állér. 1-5 Kapható minden gyógyszerárban.

gyűjtőív még nem érkezett be, korekszámában 60.000 koronát tesz ki.

Égő hajó a Dunán. A Magyar Folyam és Tengerhajózási r.-t. Zimonyban állomásozó Tisza Kálmán nevű gőzösén e hó 10-én éjjel ismeretlen okból tűz ütött ki. A matrózok ekkor már aludtak s így harapódzhatott el a tűz, amelynek oltása közben 1 matróz halálát lelte.

Államsegélyek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a folyó 1909. évre az uverbászi kereskedők és iparosok egylete által fenntartott iparos tanonciskola részére 400 k., a titeli iparos tanonciskola részére 1200 k., az uverbászi részére 1200 k., az apatini részére 1500 k., a palánkai részére 600 k., az óbecsei részére 1200 k., a cservenkai részére 705 k., a magyarkanizsai részére 800 k., az adai részére 1200 k. államsegélyt engedélyezett.

Legfinomabb csemege-különlegességek, folytonos ujdonságok *Wagner* testvéreknél Ujvidéken.

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteludósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zanbauer Ágoston.

Hirdetmény.

Alulírott Dr. Várnay Ernő kir. közjegyző közbenjöttömmel megtartandó nyilvános árverésen 1909. április hó 16-án délután 3 órakor a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladom a Forgalmibank r. t. (Verkehrsbank A. G.) flumei cég terhére az Ujvidék vasuti állomáson az iparvágányon levő 1 waggon hagymát.

Kelt Ujvidéken, 1909. április.

Dr. Várnay Ernő
kir. közjegyző.

Kereskedelmi érettségit végzett és katonakötelezettségének eleget tett fiatal ember azonnal állást keres.

A magyar, német és szerb nyelvben jártas és gyakorlattal is rendelkezik.

Bővebbet a kiadóhivatal.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

az 1909. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elegendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamgarnt stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógár raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnévűk, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékesnek. Szabott, legelőszőbb árak. Orlási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Művegyészetli tisztító és Kelmefestőde
FUCHS JÓZSEF Ujvidék, Kossuth
 Lajos-utca 13. szám.

Küldje minél előbb uri- és női gyermek ruháit tisztítani vagy festeni; függőnyt, csipkét, papi és katonai ruhákat vegyileg tisztítok.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök.

Ügynökök, szabók vagy szabónők jutalék mellett keressék. 3-6

Matkovits szobafestő és mázoló
 KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
 ÖRMÉNYTEPLOMHÁZ.

Gőztéglagyár.

Fraunhofer, Marx és Schneider Ujvidéken ajánlják legjobb minőségű és szép kivitelű: fal-, gép-, kut-, lépcső-, kövezőtéglákat és cserepeket stb. a legolcsóbb napi árak mellett.

Megrendelések alkalmával kérjük a nagyérdemű közönséget megbízottunkhoz, **Profuma Károly** urhoz (Zrínyi Ilona, ezelőtt Kigyó-utca 14. sz.) fordulni. 2-5

Néhány remek Bernáthegyi 11 hetes kölyök kapható még: darabja 80 koronánként, utánvét-tel

Gróf Teleki Aretornál,
 5-6 u. p. Tancs Kolozsmegye.

Eladó.

Attila-utca 3. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott.

KIADÓ.

II. Rákóczi-utca 13. sz. ház I. emeletén egy szép utcai lakás f. május 1-től kiadó. Bővebbet nyújt **Osabay Henrik** a házban, vagy **Kron Károly** az ujvidéki Népbankban.

Telefon 59-90. **WALLA JÓZSEF** Alapított 1870 évben. cementárugár részvénytársaság Mozaiklap-, Műkő- és Cementárugár. **Beton-, Vasbeton- és Burkoló építési vállalat.**

Iroda és gyár kizárólag: Budapest, VII. Gizella-ut 38. 1-2

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ.

Téli és nyári gyógyhely NAGYVÁRAD mellett.

Európa leggazdagabb forró kénés hőforrása, a víz hőfoka 50° Celcius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csúsz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészkek gyuladások, méhgyulladás, medencebeli sejtiszövetleb és izzadmányoknál. Ivógyógy-mód alakjában, idült gyomorbanálmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehó-lyag betegségeinél, sárgaság és epeköveknek meglepő gyógyhatás; tüdő-, kád-, mór-, szénsav, iszap fürdők. 1908. évben 8600 állandó fürdővendég. Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakó szoba, kitűnő vendéglők, jutányos étlapárak.

Állandó elsőrendű cigányzene. — Vasárnaponként katouzene, tennis pálya, gondozott sétautak, 200 holdas park.

Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta.

Pósta, távirat, interurbán telefon.

Kurtaksa és zonedij nincs.

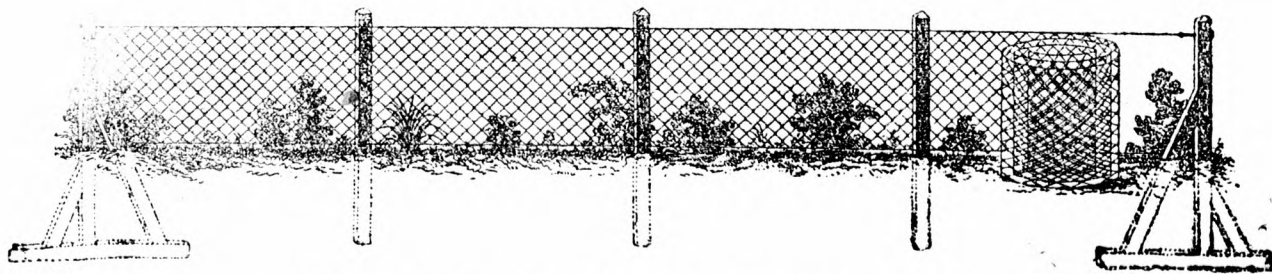
Prospektust küld az Igazgatóság.

OLCSÓ SODRONYKERITÉS!

Sodrongépfonatok vas- és horganyzott sodronyból,

a sodrony vastagsága és fonatürbőség szerint négyszögméterenként

30 fillértől feljebb K. 1:20-ig.

WITZ FERENCZ,

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

sodrony-szövet-, fonat-, rács-, matracz- és szitaárú-gyár

UJVIDÉK Buzatér 15.

Képes árjegyzék és költségelőirányzatok ingyen és bérmentve.

Szolid, gyors és pontos kiszolgálás!